

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 512/2021
13.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгомира Милојевића, председника већа, Биљане Синановић, Радмиле Драгичевић Дичић, Радослава Петровића и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја у подстрекавању из члана 359. став 1. у вези члана 34. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Карадаревића и браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Светлане Жабалац, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду – Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 3/20 од 24.09.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1004/20 од 10.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 13.05.2021. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Карадаревића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду - Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 3/20 од 24.09.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1004/20 од 10.02.2021. године.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Светлане Жабалац поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду - Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 3/20 од 24.09.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1004/20 од 10.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду - Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 3/20 од 24.09.2020. године окривљени АА је оглашен кривим због кривичног дела злоупотреба службеног положаја у подстрекавању из члана 359. став 1. у вези члана 34. Кривичног законика, а окривљени ББ је оглашен кривим због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, па је окривљени АА осуђен на казну затвора у трајању од 6 месеци и истовремено је одређено да ће се иста извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује уз примену електронског надзора, с тим што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко 6

часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да окривљени остатак казне издржи у Заводу за извршење казне затвора, док је окривљеном ББ изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 10 месеци и истовремено је одређено да се иста неће извршити ако окривљени за време проверавања у трајању од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом, окривљени су обавезани на плаћање судског паушала у износу од по 5.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1004/20 од 10.02.2021. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Новом Саду – Посебно одељење за сузбијање корупције, браниоца окривљених АА и ББ и окривљеног АА и првостепена пресуда, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног АА, адвокат Горан Карадаревић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и предмет врати на поновно одлучивање или да побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе, као и да се одреди одлагање или прекидање извршења побијаних пресуда.

- бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Светлана Жабалац због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтевима нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Карадаревића је неоснован, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Светлане Жабалац, је недозвољен.

Захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Карадаревића се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, при чему су као докази на којима се према одредбама ЗКП не могу заснивати побијане пресуде означени - записник Граничне полиције, Теренске канцеларије „Исток Вишеград“, Јединица граничне полиције Зворник, БиХ, број ../19 од 10.05.2019. године, службена белешка Граничне полиције, Јединице граничне

полиције Зворник, БиХ, број ../19 од 06.05.2019. године, извештај о полицијском опажању и опсервирању МУП РС СУК број .. ЦФ број .. од 08.05.2019. године, извод из дневника догађаја ДД ../19 од 05.05.2019. године и службена белешка ПС Бајина Башта број ../19 од 05.05.2019. године. Као разлог незаконитости ових доказа бранилац истиче да су прибављени супротно члану 16. ЗКП јер су проистекли из оперативног рада полицијских службеника – полицијског праћења, при чему су представници МУП-а један другог упознавали о својим сазнањима које су добијали на терену у вези критичног догађаја, а за које праћење, према наводима браниоца, није постојала наредба судије за претходни поступак.

Изложене наводе захтева овог браниоца, Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Према одредби члана 16. став 1. ЗКП судске одлуке се не могу заснивати на доказима који су непосредно или посредно, сами по себи или према начину прибављања у супротности са Уставом, овим закоником, другим законом или општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа, док је чланом 84. став 1. ЗКП прописано да докази који су прибављени противно члану 16. став 1. тог законика (незаконити докази) не могу бити коришћени у кривичном поступку.

Сходно цитираним законским прописима, чињенице у кривичном поступку се могу доказивати свим доказима осим онима који су сами по себи или по начину прибављања у супротности са одредбом члана 16. став 1. ЗКП.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП прописано је да је „исправа“ сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињеница које се утврђују у поступку (члан 83. став 1. и 2.).

По оцени Врховног касационог суда, акти чију законитост бранилац оспорава, а који су као доказ изведени на главном претресу и из којих је суд утврдио само објективне чињенице везано за кретање саобраћаја на предметном граничном прелазу и садрже описе предузетих законитих радњи полицијских службеника до којих су дошли оперативним радом – опсервацијом, а све у циљу откривања и хватања извршиоца кривичног дела, не могу се сматрати незаконитим доказима.

Ово стога што су полицијски службеници у конкретном случају законито предузимали радње у складу са одредбама члана 286. став 1. и 2. ЗКП, које омогућавају овлашћеним полицијским службеницима да ради откривања кривичних дела и њихових учинилаца, без било чијег посебног налога, предузимају потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, односно да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају полицијски службеници приликом обављања полицијских послова применили полицијске мере и радње - полицијско опажање и опсервирање, а које опсервирање се врши на јавним и другим за приступ доступним местима, без задирања у право на приватност било ког лица, на шта су овлашћени сходно члану 47. став 2. тачка 3. и члана 50. став 2. Закона о полицији. Службене белешке, сачињене као информација о предузетим радњама, не

садрже обавештења која би их у смислу члана 237. став 1. и 2. ЗКП чиниле незаконитим доказима.

Имајући у виду да из списка предмета произилази да су предметни акти сачињени од стране полицијских службеника Граничне полиције БиХ и МУП-а Републике Србије, у оквиру њихових законских овлашћења, да њихова веродостојност није оспорена и исти представљају исправе, које су у смислу члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП подобне да се користе у кривичном поступку, то наведени докази, по оцени Врховног касационог суда, представљају законите доказе.

Поред тога, на исту повреду закона овај бранилац указивао је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а жалбени суд је ове наводе оценио неоснованим и у образложењу своје пресуде на страни 8., у ставу првом, другом, трећем, четвртном и петом, о томе дао јасне и довољне разлоге, које Врховни касациони суд у потпуности прихвата као правилне и на исте, сходно члану 491. став 2. ЗКП, упућује.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА, адвокат Горан Карадаревић у захтеву за заштиту законитости суштински истиче да дело за које је окривљени оглашен кривим и осуђен правноснажном пресудом није кривично дело, са образложењем да у конкретном случају није наступила последица кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, која се огледа у прибављању користи другом физичком лицу. На ту чињеницу по ставу браниоца указује решење Основног суда у Бјељини којим је ВВ, власник предметних дрвоцепача, ослобођен одговорности за прекршај чиме је изостала последица кривичног дела.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Карадаревића Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 359. став 1. Кривичног законика, прописано је да ће се службено лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог, казнити затвором од 6 месеци до 5 година.

Чланом 34. став 1. Кривичног законика, прописано је да ко другог са умишљајем подстрекне да изврши кривично дело, казниће се казном прописаном за то кривично дело.

Према изреци правноснажне пресуде Вишег суда у Новом Саду - Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 3/20 од 24.09.2020. године, окривљени АА је критичном приликом, на начин описан у изреци те пресуде, подстрекао окривљеног ББ, који је у својству службеног лица обављао послове граничног полицајца на граничном прелазу ..., да на наведеном граничном прелазу искоришћавањем свог службеног положаја и прекорачењем својих службених овлашћења, иако је знао да је наведени гранични прелаз резервисан искључиво за путнички саобраћај, пропусти теретно моторно возило, над којим није извршен унутрашњи и спољни преглед возила и терета у складу са чланом 37. Закона о граничној контроли, чиме је другом лицу

прибавио корист која се огледа у томе што му је омогућено да преко државне границе, на граничном прелазу резервисаном искључиво за путнички саобраћај, превезе теретно моторно возило у којем су била утоварена два нова дрвоцепача на електрични погон без пропратне документације, при чему је био способан да схвати значај својих дела и управља својим поступцима и хтео је извршење истог, иако је био свестан забрањености свог дела.

Према томе корист прибављена власнику дрвоцепача ВВ, противправним радњама окривљених, огледа се у омогућавању преласка граничног преласка из Србије и преносу нових дрвоцепача без пропратне документације, у односу на које чињенице одлука Основног суда у Бјелини нема никаквог утицаја.

Стога су, по налажењу овог суда, насупрот наводима захтева, у чињеничном опису радње извршења окривљеног АА датом у изреци првостепене пресуде означена сва законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја у подстрекавању из члана 359. став 1. у вези члана 34. Кривичног законика, па су оцењени као неосновани наводи захтева браниоца да дело за које је овај окривљени оптужен и оглашен кривим правноснажном пресудом није кривично дело и да је побијаним равноснажним пресудама на штету окривљеног АА повређен кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног АА, адвокат Горан Карадаревић осталим наводима захтева којима цени изведене доказе и износи своје чињеничне закључке везано за постојање последице кривичног дела и кривице окривљеног, оспорава оцену изведених доказа и таквом оценом утврђено чињенично стање у правноснажној пресуди, односно указује на повреду члана 440. ЗКП, која у смислу члана 485. став 4. ЗКП не представља дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, због чега се Врховни касациони суд у оцену истих, није упуштао.

Надаље, овај бранилац, као разлог подношења захтева за заштиту законитости истиче и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2), али не конкретизује на који начин је ова повреда учињена, па како Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у смислу члана 489. став 1. ЗКП, то се овај суд у разматрање и оцену ове повреде није упуштао.

Бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Светлана Жабалац у захтеву за заштиту законитости као разлог његовог подношења само формално означава повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца. Међутим, наведене повреде образлаже наводима којима оспорава чињенична утврђења суда у погледу постојања последице предметног кривичног дела и кривице окривљених, паушално при томе наводећи да је дошло до погрешне примене закона и полемишући са оценом изведених доказа изношењем сопственог чињеничног става које је доказе суд требало да прибави и изведе у доказном поступку, на који начин указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање (члан 440. ЗКП). У вези са наведеним овај бранилац надаље оспорава разлоге нижестепених пресуда, истичући да су нејасни и противречни, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како члан 485. став 4. ЗКП прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, може поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, не прописује могућност подношења овог ванредног правног лека због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреде из члана 440. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљених, адвоката Светлане Жабаљац, у односу на истакнуте повреде, оценио као недозвољен.

Надаље, овај бранилац као разлог подношења захтева истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, због којих повреда поступка и закона је подношење захтева дозвољено, сходно члану 485. став 4. ЗКП, али не конкретизује у чему се оне састоје односно не образлаже на који начин су истакнуте повреде учињене, док у погледу повреде члана 441. ЗКП, коју такође истиче као разлог подношења захтева, а у погледу које одредбе је подношење захтева законом дозвољено само у случају повреде из става 3. и 4. тог члана, бранилац не опредељује конкретан став.

Како се по оцени Врховног касационог суда, одлука против које је поднет захтев или поступак који јој је претходио могу сагласно члану 489. став 1. ЗКП испитати само у оквиру разлога (члан 485. став 1), дела и правца побијања који су истакнути у захтеву, то суд одлучујући о захтеву за заштиту законитости уколико истакнута повреда закона није конкретизована односно опредељена и образложена, није овлашћен да по службеној дужности оцењује о којој повреди закона се ради и у чему се иста састоји, због чега је Врховни касациони суд оценио да је поднети захтев браниоца окривљених, адвоката Светлане Жабаљац у односу на наведене повреде закона, без садржаја, сходно члану 484. ЗКП.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Карадаревића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП захтев овог браниоца одбио као неоснован, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Светлане Жабаљац одбацио на основу одредаба члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП и члана 484. ЗКП и донео одлуку као у ставу првом и другом изреке ове пресуде

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Драгомир Милојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић